

Smile

MONIKULTTUURISUUS

MONIKULTTUURISUUS JA INTERKULTTUURISUUS: käsitteiden ero

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

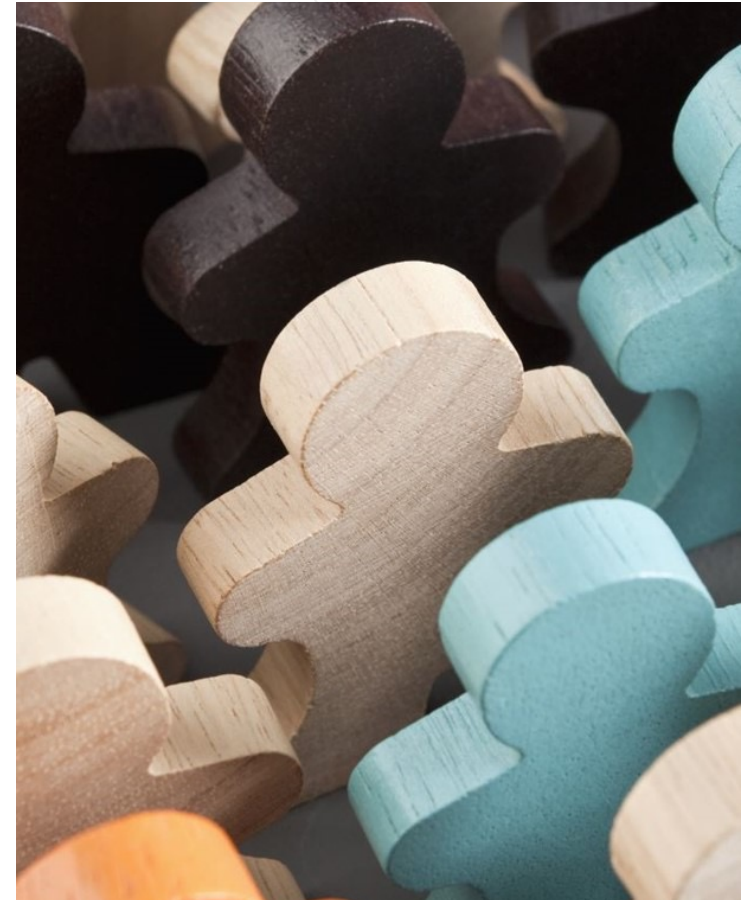
Erasmus+ -ohjelman avaintoimi 3: Sosiaalinen osallisuus ja yhteiset arvot | 621433-EPP-1-2020-1-BE-EPPKA3-IPI-SOC-IN

Euroopan komission tämän julkaisun tuottamiselle myöntämä tuki ei merkitse sen sisällön hyväksymistä, joka heijastaa ainoastaan tekijöiden näkemyksiä, eikä komissiota voida pitää vastuussa julkaisuun sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Monikulttuurisuus

- länsimaihin suuntautuvan maahanmuuton seurauksena muodostuneiden vähemmistöryhmien **poliittinen aktivointi ja kotouttaminen**
- **identiteettipolitiikka**, “uskollisuus omalle luonteelleen tai perinteilleen ja **muiden kanssa etsiminen**” oman kollektiivisuuden julkinen tunnustus
- **poliittinen perspektiivi**, ei totuuksien järjestelmä, epistemologia, moraalinen muoto

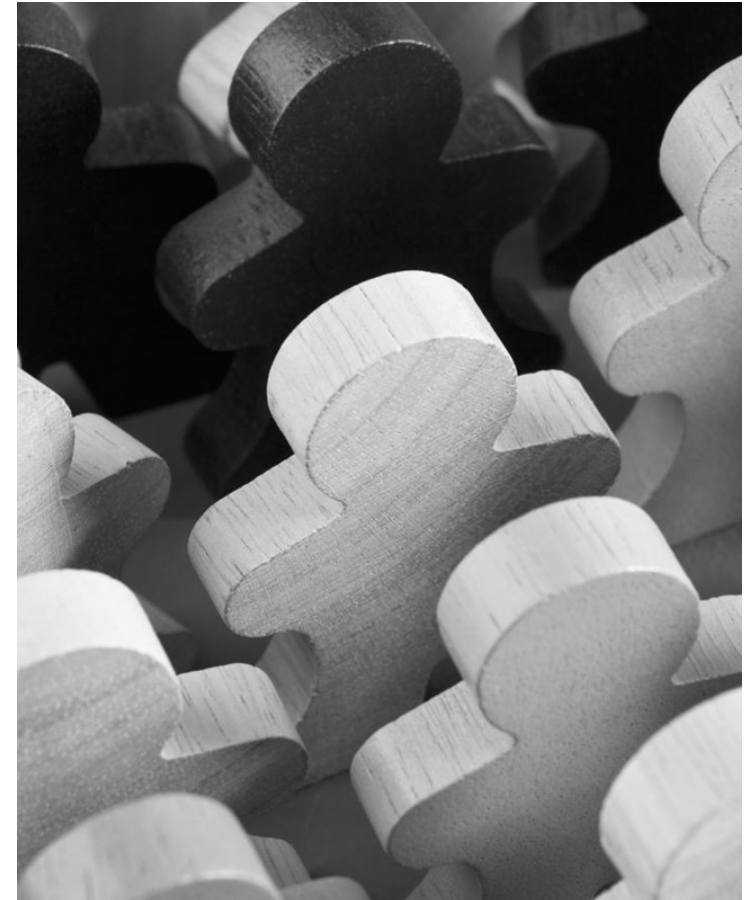

Interkulttuurisuus

- korostetaan kulttuurierojen ja eri kulttuurien rinnakkaiselon sijaan vuorovaikutusta, ihmisten osallistumista yhteiseen yhteiskuntaan
- molemminpuolinen integraatio

MUTTA

- positiiviset erot, yhteiset visiot
- yhteiskunnan yhtenäisyys on aina enemmistöä suosivaa, ja sopeutumistaakka on vähemmistöllä

Miksi monikulttuurisuus on tärkeää?

- varallisuuden epätasaisen jakautumisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ongelmien **poliittinen tunnustaminen**
- **sekulaarinen keskittyminen** siihen, miten henkilöt, joilla on erilaisia vakaumuksia voivat elää yhdessä **tyrkyttämättä** arvojaan toisilleen

Demokraattinen monikulttuurisuus

monikulttuurisuus on demokraattisen politiikan suuntaus ja tyypillistä liberaalien demokratioiden politiikalle

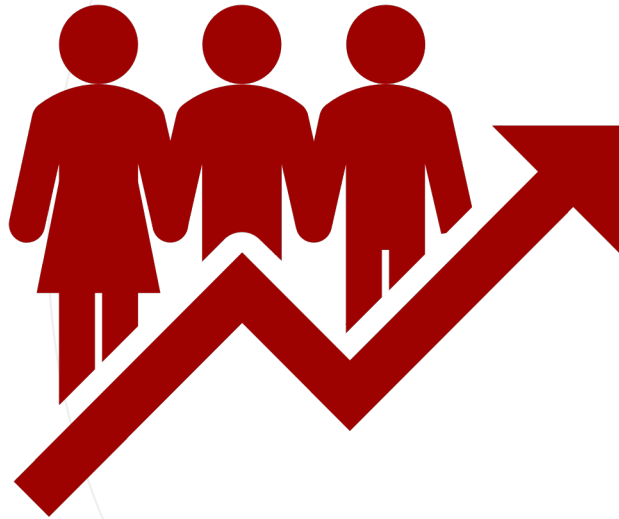

sen edistäminen ja kritiikki on kytkettävä olemassa oleviin, toimiviin liberaaleihin demokratioihin kaikkine puutteineen

se on voimakkaasti riippuvainen liberaalien demokratioiden periaatteiden, instituutioiden ja poliittisten normien kehyksestä, mutta haastaa ja muuttaa joitakin näistä normeista, instituutioista ja periaatteista

Monikulttuurisuuden nousu

- kehittyi humanismin, ihmisoikeuksien ja **tasa-arvoisen kansalaisuuden** arvoista imperiumien ja siirtomaiden ajan jälkeen
- **ryhmien eroja koskevien väitteiden** nousu 1900-luvulla: etnisyys, feminismi, homoseksuaalien oikeudet
- voimakas **rodullinen, etninen ja uskonnollinen sekoittuminen**, demografinen todellisuus.

Demokraattinen monikulttuurisuus

- tuo länsimaisiin kansallisvaltioihin niille melko epätavallisen **etnis-uskonnollisen sekoituksen**
- etnisten ja uskonnollisten yhteisöjen rinnakkaiselo **demokraattisen kansalaisuuden ja yksilön oikeuksien** käsitteiden kanssa

Erilaisia käsityksiä "monikulttuurisuus" -termistä eri puolilta maailmaa

Yhdysvallat — monikulttuurisuus poliittisena liikkeenä, etnokulttuuristen ryhmien erojen julkinen tunnustaminen: lait, politiikka, demokraattiset diskurssit, kansalaisuus ja jaettu identiteetti

Yhdysvallat — monikulttuurisuus erilaisuuden poliittisena hyväksymisenä: maahanmuuttajat säilyttävät erilaiset kulttuurit mutta integroituvat uuden maansa jokapäiväiseen elämään ja työhön

Eurooppa ja Iso-Britannia — monikulttuurisuus kansojen liikkeenä, miltä yhteiskunta näyttää Euroopan ulkopuolelta tulevan maahanmuuton jälkeen, "muiden kuin eurooppalaistaustaisten kansojen muutto eurooppalaisiin maihin"

Miten sitä on arvosteltu?

- ei poliittinen liike vaan **erilaisuuden ihannointia**
- vie huomiota pois **luokkataistelusta**
- **segregaation** väline: erilaisuuden korostaminen tuottaa erilaisuutta, pirstoutumista integraation sijaan
- **uskonnollista representaatiota** lojaliteetin, suvaitsevaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja demokratian sijaan

Miksi monikulttuurisuutta tarvitaan?

- maahanmuutto ei ole katoamassa, eivätkä "erilaisina" koetut ihmiset yksinkertaisesti **katoa** väestöstä
- monikulttuurisuus, -etnisyys ja -uskontoisuus eivät ole **lyhyen aikavälin ilmiöitä**, mutta poliittiset puitteet heijastavat tätä huonosti
- yhteiskuntamme ovat monimuotoisia, mutta politiikka **ei juurikaan**
- todellisuus on, että yhteiskuntamme muodostuvat etnokulttuurisista ja uskonnollisista ryhmistä, ja **on epäoikeudenmukaista olla tunnustamatta niitä**

- monikulttuurisuus ei pyri luomaan ihanneyhteiskuntaa, vaan ohjaamaan politiikkaa tavalla, joka vastaa ihmisten kokemuksiin eroihin
- ajatus täysin persoonattomasta ja arvoneutraalista julkisesta tilasta on ristiriidassa todellisuutemme kanssa
- kyse ei ole niinkään dogmeista ja totuuksista, vaan eri tavalla uskovien yhteisöjen kunnioittamisen institutionalisoimisesta
- tunnustetaan, että yhteiskuntarauha ja kansalaissuhteet edellyttävät, että järjestäytyneillä uskonnoilla on jäsennelty keskusteluyhteys ja yhteistyö hallitusvallan kanssa

- myönteisten suhteiden luominen marginalisoituneiden uskonnollisten yhteisöjen ja julkisen vallan välillä sen sijaan, että yhtä uskonnollista yhteisöä suosittaisiin toisten kustannuksella, uskonto yksityistettäisiin tai kirkko ja valtio erotettaisiin täysin toisistaan
- kun jokin yhteiskunnan ryhmittymä otetaan maalitauluksi, sitä pidetään negatiivisesti erilaisena ja alkaa nähdä itsensä negatiivisesti erilaisena, se edellyttää kollektiivista vastausta
- ei enää vain yksilö, vaan negatiivisesti erilainen
- ei sairaanhoitaja, rakennustyöntekijä, opettaja, lääkäri, kollega tai kansalainen, vaan leimattu rodun ja etnisen alkuperän mukaan

Monikulttuurisuuden keskeiset näkökohdat

—KOLMIHAARAINEN

ERO

MONI

**KAKSINKERTAINEN
TASA-ARVO**

Smile

Monikulttuurisen politiikan päätavoite

Siirtyminen negatiivisesta positiiviseen erilaisuuteen

—ERO

Mitä negatiivinen erilaisuus on?

- erilaisuus ei ole poliittisesti tai yhteiskunnallisesti näkyvää
- erilaisuus on vieraantumista, alemmuuttamista, leimaamista, stereotypioita, poissulkemista, syrjintää, rasismia
- olen sinun "negatiivinen toisesi" ja olen oma "negatiivinen toiseni" – kun otat minut maalitauluksi, teen sen itsekin

Mitä positiivinen erilaisuus on?

erilaisuudesta stigmana erilaisuuteen **tunnustuksen lähteenä** (molemmat ovat kuitenkin aina samanaikaisesti läsnä)

- poliittinen aktivointi
- ryhmän assertiivisuus
- ryhmän vaatimukset
- politiikan tulokset
- uudistukset
- institutionaaliset tulokset

Moninainen monikulttuurisuus

monitaustaisuus – tietoisuus taustojen moninaisuudesta, ryhmillä voi olla erilaisia sosioekonomisia asemia, etuja ja haittoja, kehityskulkuja, kaikki eivät ole huonommassa asemassa

monirasismi – ei yhtä rasismia, vaan rasismin moninaisuus, puuttuminen rotuun ja uskontoon perustuvaan syrjintään edellyttää tietoisuutta eri ryhmien erityistarpeista ja haavoittuvuudesta

monimallit – mikään vähemmistö ei voi olla mallina kaikille muille, voimme oppia minkä tahansa ryhmän kokemuksista ja saavutuksista muiden ryhmien hyödyksi, MUTTA mikään yksittäinen sosiologinen malli ei riitä

Moninainen monikulttuurisuus

monialaiset politiikat – poliitikkojen ja monikulttuuristen institutionaalisten järjestelyjen kokonaisuus, joka sopii **monimuotoisiin ja yleisiin** haavoittuvuuksiin, tarpeisiin ja painopisteisiin vastaamiseen

moni-identiteetit – uudet kansaan ja maahan kuulumisen muodot säilyttäen samalla alkuperän ja diasporan, moniosaiset identiteetit, joita ei leimata hajaannusta herättäviksi tai epälojaaleiksi, legitimiinä politiikan perustana (juutalainen Amerikka, brittimuslimi, Maltaan muslimi?)

monikasvatus – vastakkainasetteleva ja poliittinen, mutta muutakin; aktivistit, edustajat ja johtajat muokkaavat käsityksiä, käytäntöjä ja instituutioita, he legitimoivat julkisen asemansa ja läsnäolonsa MUTTA vaikuttavat myös yhteiskunnan asenteisiin, tapoihin ja käytäntöihin

Kaksinkertainen tasa-arvo

YHTÄLÄINEN IHMISARVO

yhdenvertainen kohtelu – keskittyminen siihen, mikä ihmisille on yhteistä, sukupuolineutraali, ihonväri neutraali

YHTÄLÄINEN KUNNIOITUS

erilaisuus yhtäläisen ihmisarvon palveluksessa – erityisyyden tunnustaminen tasa-arvon nimessä, erilaisuus on tärkeää yksilöiden välisten tasa-arvoisten suhteiden käsitteellistämisen ja institutionalisoinnin kannalta, sorto tällä tasolla uhkaa yhtäläistä ihmisarvoa

Smile

Kiitos huomiostanne

<http://smile.eucen.eu>